

Onderwerp Vaststellen beleidsregels Studietoeslag gemeente Groningen
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	14 050	Bijlage(n)	2	Ons kenmerk	154107-2024
Datum	25-6-2024	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte lezer,

De individuele studietoeslag (IST) is een regeling die in 2015 in werking is getreden als onderdeel van de Participatiewet. Het doel van de IST is geweest om studenten financieel te compenseren als ze door een medische beperking niet naast hun studie konden bijverdienen. Dat moest ertoe leiden dat meer mensen met een arbeidsbeperking gaan studeren en daarmee een betere kans op de arbeidsmarkt krijgen. Dit doel werd onvoldoende bereikt. Te weinig studenten kwamen in aanmerking voor de IST. Dit kwam door een combinatie van onbekendheid van de regeling, te strikte voorwaarden en grote verschillen tussen gemeenten in de bedragen die werden gehanteerd.

Nieuwe Studietoeslag per 1 april 2022

Vanaf 1 april 2022 is de Studietoeslag als een aparte regeling in de Participatiewet opgenomen. De nieuwe studietoeslag heeft ruimere voorwaarden. Zo is er geen vermogenstoets meer, zijn er minimumbedragen vastgesteld, wordt een stagevergoeding vrijgelaten en is vanaf 1 januari 2020 de belemmerende voorwaarde, namelijk het niet in staat zijn om het minimumloon te verdienen, vervangen door 'door een medische beperking structureel niet in staat te zijn naast de studie bij te verdienen', waardoor meer studenten met fysieke en/of psychische belemmeringen onder een medische beperking vallen. Deze veranderingen hebben tot gevolg gehad dat een grotere groep studenten met een medische beperking recht hebben gekregen op de Studietoeslag.

Meer studenten met Studietoeslag

Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe Studietoeslag is het aantal studenten met een medische beperking dat in aanmerking is gekomen voor de Studietoeslag toegenomen. Dit heeft o.a. te maken met de ruimere voorwaarden van de Studietoeslag. Daarnaast hebben we de toeslag onder de aandacht gebracht van de doelgroep waardoor er meer van de regeling gebruik wordt gemaakt. Het gevolg is dat het budget vanuit het Rijk om dit te betalen niet meer toereikend is.

Uit de laatste cijfers van de Studietoelage komt naar voren dat de aantallen blijven toenemen.

studietoelage	Apr 2023	Mei 2023	Juni 2023	Juli 2023	Aug 2023	Sept 2023	Okt 2023	Nov 2023	Dec 2023	Jan 2024	Feb 2024	Mrt 2024
Aantallen	323	349	364	371	365	356	394	431	436	441	446	459

*Bron:
cognos
gemeente
Groningen*

In de gemeentebegroting is structureel 700 duizend euro aan aanvullende dekking opgenomen om een tekort op het budget voor de studietoelage te voorkomen. Daarnaast is, vanwege het toenemend aantal aanvragen, een risico opgenomen indien er toch een tekort zou ontstaan. Hierbij hebben we aangegeven dat we gingen onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de uitgaven bij te sturen. Student en Stad heeft ons vervolgens in een motie verzocht om de voorwaarden voor de studietoelage in onze beleidsregels niet aan te scherpen. Wij hebben uw raad toen toegezegd dat niet te doen en nader te onderzoeken of er andere mogelijkheden zijn om de uitgaven neerwaarts bij te stellen. Ook voor 2025 verwachten we een toename van het gebruik van de Studietoelage waarmee we in de begroting 2025 rekening zullen houden.

Onderzoek

Uit een (kleine) uitvraag bij studentensteden is door drie steden teruggekoppeld dat zij ook te maken hebben met een toename van het aantal studenten met studietoelage. Als gevolg daarvan ervaren zij ook een tekort op de middelen die zij hiervoor beschikbaar krijgen. Het Netwerk Kenniscentrum Steden heeft een grotere uitvraag gedaan onder studentensteden. De resultaten van deze uitvraag zijn op dit moment nog niet naar buiten gebracht.

Tevens hebben wij gesproken met meerdere experts uit het werkveld om meer achtergrondinformatie te krijgen over de mentale gezondheid onder studenten. Hieruit kwam onder andere naar voren dat sinds het verdwijnen van de Wajong voor gedeeltelijk arbeidsongeschikte jongeren, het een tijd geduurd heeft voordat studenten de weg naar de studietoelage hebben gevonden, maar ook dat de psychische problematiek onder studenten groter is geworden. Het team artsen dat de medische beoordeling doet of studenten met een medische beperking naast hun studie nog kunnen bijverdienen, ziet ook een toename van de psychische problematiek onder studenten. Bij het grootste deel van de studenten die studietoelage ontvangen gaat het om psychische problematiek.

Deze ontwikkeling wordt onderschreven door een recente studie gehouden door het RIVM, trimbos-instituut en GGD GHOR onder studenten¹. Ruim 32.000 studenten vulden begin 2023 een vragenlijst in. Hieruit komt naar voren dat met een deel van deelnemende studenten het mentaal redelijk goed gaat, maar ongeveer 44% van de deelnemende studenten depressieve en/of angstklachten ervaart. Ook ervaren studenten emotionele uitputtingsklachten, prestatiedruk, veel stress en eenzaamheid. Op dit moment werken wij in Groningen aan een actieplan met verschillende interventies gericht op het verbeteren van de mentale gezondheid van jongeren en studenten.

Advies Cliëntenraad

Aangezien de Studietoelage onderdeel is van de Participatiewet hebben wij de Cliëntenraad om advies gevraagd. Daarin hebben zij aangegeven dat zij zich kunnen vinden in de opgestelde beleidsregels en dat wij de modelbeleidsregels hebben gevolgd (zie bijlage).

¹ <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2023-0412.pdf>, p.3

Conclusie

Gezien de verruiming in de wetgeving van de studietoelage zijn meer studenten met een medische beperking gebruik gaan maken van de regeling. Vooral studenten met psychische problemen maken hiervan gebruik. Uit ons onderzoek blijkt dat er verder geen mogelijkheden zijn om hierin bij te sturen omdat de wet hiervoor geen ruimte biedt. Bovendien vinden we dat studenten met een medische beperking die recht hebben op de studietoelage hier ook gebruik van moeten maken. Daarom hebben we de modelbeleidsregels gevolgd en onze gemeentelijke beleidsregels niet strenger gemaakt. Dit hebben wij ook toegezegd naar aanleiding van de motie van Student & Stad tijdens de begrotingsbehandeling 2024.

Onze ervaringen in Groningen staan niet op zichzelf. Ook andere studentensteden hebben te maken met een toenemend gebruik van de studietoelage en budgetten die niet meer toereikend zijn. We hebben contact opgenomen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) om een lobby te starten zodat actie wordt ondernomen en deze doelgroep blijvend de financiële ondersteuning blijft ontvangen om succesvol hun studie af te ronden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.